

Till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Översiktsplan för Stockholm – samrådsförslag

Remiss från stadsbyggnadskontoret (dnr 2015-10143)

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Patrik Derk
stadsdelsdirektörJohan Hernman
kanslichef

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Förslaget utgår från stadens vision 2040 om ett Stockholm för alla. Den beskriver stadsbyggnadsmålen, utbyggnadsstrategin och dialogen med invånarna, allmänna intressen och planeringsinriktningar samt lokala utvecklingsmöjligheter för stadsdelsnämndsområdena. Förvaltningen är positiv till att det socialt hållbara perspektivet betonas i planen. Att Kista-Järva betraktas som ett av tre fokusområden i översiktsplanen kan bidra till att stärka hela områdets attraktionskraft. Bland kommande infrastruktursatsningar nämns utbyggnaden av tunnelbanan till Barkarby och den planerade Förbifarten. Även betydelsen av tvärbanans Kistagren behöver beskrivas, eftersom den kommer att fylla en viktig funktion i samband med den planerade utbyggnaden av ca 6 000 bostäder i Kista. Stycket om Rinkeby behöver uppdateras utifrån den omdaning av Rinkebystråket som genomförts samt utbyggnaden av bostadsrätter och hyresrätter på Rinkebyterassen. Förvaltningen konstaterar att beskrivningarna av Husby och Akalla lagts in i samma stycke. De bör beskrivas var för sig. Texten behöver kompletteras med de befintliga och planerade bollplanerna, koloniträdgårdsområdena och de gamla gårdarna invid Järvafältet som fyller en viktig funktion. Stycket om Kista stämmer väl med förvaltningens uppfattning, men kan kompletteras. I den slutliga versionen föreslår förvaltningen att bilder även från ytterstadsområdena, och gärna med människor, finns med.

Bilagor

1. Översiktsplan för Stockholm – samrådsförslag
2. Konsekvensbeskrivning
3. Riksintressen

Inbjudan till samråd

Stadsbyggnadskontoret har remitterat Översiktsplan för Stockholm - samrådsförslag till bl.a. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Samrådet pågår till och med den 10 januari. Under samrådet finns många möjligheter att tycka till om planen på olika möten och via formulär på stadens webbplats. Enligt överenskommelse med stadsbyggnadskontoret kan förvaltningen sända in undertecknat tjänsteutlåtande först och komplettera med protokollsutdraget den 25 januari 2017 efter nämndens sammanträde. Nämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att yttra sig över remissen.

Remissen: Översiktsplan för Stockholm - samrådsförslag

Stadsbyggnadskontoret har, i samarbete med flera av stadens förvaltningar, tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. En översiktsplan är inte juridiskt bindande, men ska ge vägledning och stöd i beslut om mark- och vattenanvändningen och hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Den är ett av stadens viktigaste strategiska styrdokument och omsätts i detaljplaner och lov för mark och vatten som är juridiskt bindande. Nuvarande översiktsplan, Promenadstaden, antogs av kommunfullmäktige i mars 2010 och aktualitetsförklarades i maj 2015. Antagande av ny översiktsplan planeras till första kvartalet 2018.

Förslaget utgår från stadens vision 2040 om ett Stockholm för alla. Den beskriver stadsbyggnadsmålen, utbyggnadsstrategin och dialogen med invånarna, allmänna intressen och planeringsinriktningar samt lokala utvecklingsmöjligheter för stadsdelsnämndsområdena. Till översiktsplanen finns en konsekvensbeskrivning (bilaga 2) och en sammanställning över riksintressen (bilaga 3). Enligt förslaget ska 140 000 bostäder byggas i Stockholm fram till 2030. Befolkningsökningen väntas leda till att invånarantalet i Stockholm 2040 är 1,3 miljoner, beroende på både födelseöverskott och inflyttning. Viktiga utmaningar anges vara att minska sociala skillnader, klara klimatkraven och vidareutveckla Stockholms konkurrenskraft. De fyra nya stadsbyggnadsmålen är: en växande stad, en sammanhängande stad, god offentlig miljö och en klimatsmart och tålig stad.

En växande stad

Stockholm ska vara en växande stad som lockar människor, företag och besökare från hela världen. En hög takt i stadsbyggandet ska säkerställa bostäder och samhällsfunktioner för alla. God tillgänglighet ska ge människor och företag goda förutsättningar att utvecklas.

En sammanhängande stad

Stockholm ska vara en sammanhängande stad där det är naturligt att röra sig mellan olika stadsdelar och besöka nya platser. Människor med olika bakgrund ska kunna mötas i vardagen och stadens många stadsmiljöer med sina olika kvaliteter ska vara tillgängliga för alla invånare.

God offentlig miljö

Stockholm ska ha en mångfald av identitetsstarka stadsdelar med levande centrum. Stadens alla delar ska erbjuda en bra livsmiljö med god tillgång till stadskvaliteter och väl gestaltade och trygga offentliga miljöer som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang.

En klimatsmart och tålig stad

Stockholm ska vara en klimatsmart stad, där effektiv markanvändning och stadsstruktur bidrar till ökad tillgänglighet och begränsad resursförbrukning. Stadsstrukturen och de tekniska systemen ska vara välfungerande och tåliga så att staden kan möta klimatförändringar och andra påfrestningar.

Den utbyggnadsstrategi som beskrivs innebär att den centrala stadens attraktionskraft ska användas i planeringen, värdeskapande kompletteringar ska prioriteras, långsiktiga utvecklingsmöjligheter ska tas tillvara och satsningar ska riktas till fokusområden och samband. Bland områden som kan kompletteras anges bl.a. Kista, Rinkeby och Husby. Bromsten-Rinkeby beskrivs som ett viktigt samband för att skapa en mer sammanhållen stad. Skärholmen, Farsta och Kista-Järva presenteras som utvalda fokusområden. Satsningen på fokusområden ska bl.a. stärka stadsdelarna som målpunkter. Fokusområdena anges vara viktiga steg mot visionen om en stad för alla. Skälen för att satsa på Kista-Järva uppges vara möjligheterna till företagsutveckling, att området har en viktig regional funktion, att det finns en stor bostadspotential där, pågående satsningar på social hållbarhet, behovet av att utveckla kopplingar till omkringliggande stadsdelar och kommuner samt av att stärka lokala centrum. Exempel på pågående planering inom Kista-Järva som nämns är kompletteringsbebyggelse i centrala Kista; utveckling av stråken Hanstavägen, Torshamnsgatan, Kistagången och kopplingarna Akalla-Sollentuna, Bromsten-Rinkeby, Tensta-Rinkeby och Hjulsta-Järfälla.

Ett syfte med samrådet, som också betonas i förslaget, är att utveckla avsnittet om lokala utvecklingsmöjligheter i de 14 stadsdelsområdena. Samverkan och helhetsperspektiv anges som viktiga förutsättningar för att översiktsplanen ska kunna genomföras. Stadens ambition är att stockholmarna ska få ökad möjlighet att vara delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. Innehållet i översiktsplanen bedöms kunna omsättas i arbetet med områdesplanering, där även behoven i de lokala utvecklingsprogrammen kan tas omhand.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget till översiktsplan är välstrukturerat och lättillgängligt. Förvaltningen är positiv till att det socialt hållbara perspektivet betonas i planen.

Förvaltningen väljer att lämna synpunkter främst på kapitlet om lokala utvecklingsmöjligheter, eftersom det efterfrågas särskilt i samrådsunderlaget. Förvaltningen delar uppfattningen om att Kista är ett av landets och regionens

viktigaste arbetsplatsområden men att det även finns stora utvecklingsmöjligheter i Rinkeby, Husby och Akalla. Att Kista-Järva betraktas som ett av tre fokusområden i översiktsplanen är positivt och kan bidra till att stärka hela områdets attraktionskraft. Budskapet till invånarna blir att staden gör stora satsningar. Det medför samtidigt att stadsdelsnämndens resurser och arbets sätt påverkas. Förvaltningen behöver utveckla samverkan med andra förvaltningar för att hantera de utmaningar som en snabb befolkningstillväxt på kort tid innebär. Utifrån betydelsen av närhet till kommunikationer, är det bra att fördelarna med de befintliga kommunikationerna lyfts fram, om det är tunnelbanan som avses. Det är en styrka för stadsdelsområdet att det finns tunnelbanestationer i alla stadsdelar, eftersom det underlättar för invånare och besökare att resa till och från centrala Stockholm och bidrar till rörlighet mellan olika områden. Tunnelbanan är också viktig för de ca 40 000 människor som arbetar i området. Däremot behöver tvärförbindelserna mellan stadsdelarna i Järva förbättras för att stärka sambanden. Bland kommande infrastruktursatsningar nämns utbyggnaden av tunnelbanan till Barkarby och den planerade Förbifarten. Utbyggnaden av tunnelbanan från Akalla till Barkarby kan öka resandet till och från stadsdelsområdet och därmed medverka till ökad integration. Även betydelsen av tvärbanans Kistagren behöver beskrivas, eftersom den kommer att fylla en viktig funktion i samband med den planerade utbyggnaden av ca 6 000 bostäder i Kista.

Stycket om Rinkeby behöver uppdateras utifrån den omdaning av Rinkebystråket med butiker, restauranger och kaféer som genomförts samt utbyggnaden av ca 360 bostadsrätter och 225 hyresrätter på Rinkebyterassen. Tillkomsten av bostadsrätter är betydelsefull, eftersom andelen hyresrätter i Rinkeby tidigare uppgått till nästan 100 procent. Den nya gång- och cykelvägen, som ger en bättre förbindelse till Kista, kan också nämnas. Även den offentliga servicen i Rinkeby har förbättrats genom Familjehuset och ett utbyggt medborgarkontor. Servicen kommer att förbättras ytterligare i samband med att förvaltningen öppnar ett stadsdelscenter, Community Center, med samlad service och med funktion som mötesplats centralt i Rinkeby. Fler arbetsplatser har tillkommit genom att kulturförvaltningen och sfi, som lyder under arbetsmarknadsnämnden, har flyttat dit. Dessutom planeras ett poliskontor för ca 250 poliser. Ett nytt vård- och omsorgsboende planeras också i området. Något som skulle behöva tillkomma i Rinkeby är ytterligare idrotts- och kulturverksamhet.

Förvaltningen konstaterar att beskrivningarna av Husby och Akalla lagts in i samma stycke, trots att det är två områden med olika förutsättningar. De bör beskrivas var för sig. I Husby består t.ex. nästan 80 procent av bostäderna av hyreslägenheter medan motsvarande andel i Akalla är bostadsrättslägenheter. Texten behöver kompletteras med de befintliga och planerade bollplanerna, koloniträdgårdsområdena och de gamla gårdarna invid Järvafältet som fyller en viktig funktion: Husby Gård och Akalla By. Servicen i Husby centrum

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

kommer att förbättras i samband med att förvaltningen öppnar ett stadsdelscenter, Community Center, med samlad service och mötesplats där i slutet av 2017. En utveckling av hela Husby torg planeras parallellt. Bristen på idrottsplatser förbättras något med den planerade idrottshallen vid Dalhagens bollplan. Placeringen där väntas också stärka sambandet till Kista och de nya bostadsområdena på andra sidan Hanstavägen. Därutöver kommer en femmanplan i konstgräs att anläggas i Lofotenparken i Husby. Förvaltningen skulle vilja se en plan för hur trafiken på Hanstavägen skulle kunna minska, eller hellre ledas om, för att minska upplevelsen av vägen som en barriär mellan Husby och Kista. Förtätningen med bostäder planeras inte bara vid centrumen utan även inne i bostadsområden i Husby där delar av parkeringsdäck byggs bort. För Akalla kan utbyggnaden av tunnelbanan mot Barkarby fylla en viktig funktion. Akallaborna har vidare direkt tillgång till både Järvafältet och Hansta naturreservat för rekreation.

Stycket om Kista stämmer väl med förvaltningens uppfattning, men kan kompletteras med att andelen bostadsrätter i stadsdelen är drygt 80 procent. Den planerade utbyggnaden med minst 6 000 bostäder kommer att innehålla både hyresrätter och bostadsrätter. Utöver behovet av förskolor och skolor som utbyggnaden medför, ökar även behovet av annan kommunal service, som t.ex. ungdomsgårdar. Strävan efter att skapa ett större inslag av bostäder i verksamhetsområdet för att få en mer levande stadsmiljö under större delen av dygnet behöver förtydligas. Det planerade friluftsbadet vid Eggeby Gård på Järvafältet skulle också kunna nämnas.

I avsnittet om en socialt sammanhållen stad, anges att dialogen med medborgarna ska ge riktning åt framtiden när staden utvecklas och att staden särskilt bör sträva efter att nå dem som sällan gör sin röst hörd. Förvaltningen hade gärna bidragit vid samrådsmöten om översiktsplanen i flera av områdets stadsdelar, lämpligen på ungdomsgårdar och andra mötesplatser, för att bidra till ett sådant upplägg. När förvaltningen framförde detta var planen för samrådsturnén dessvärre redan fastlagd och gick inte att påverka. Förvaltningen anser vidare att formuleringen ”Ökad delaktighet och inflytande från stockholmarna ska ge tydlig riktning i planeringen” behöver tydliggöras. I avsnittet tas även strategisk placering av skolor upp som ett sätt att främja möten mellan människor. Stadsdelsförvaltningen får framföra att det finns brist på gymnasie- och högre utbildning i stadsdelsområdet. I samband med utbyggnaden av tusentals nya bostäder, välkomnar förvaltningen motsvarande komplettering av utbildningsplatser av olika slag. Det skulle bidra till att öka områdets attraktionskraft. Utifrån de goda kommunikationerna i området, borde det vara möjligt att skapa detta i kollektivtrafiknära lägen för att öka rörligheten mellan olika områden. Förvaltningen konstaterar vidare att det finns mer av värde som uttrycks i avsnittet om t.ex. mötesplatser, trygghet och jämställd stadsmiljö och fokus på barn och äldre, men utmaningen ligger i att omvandla orden till verklighet. Vad som avses med mötesplatser behöver förtydligas.

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Förvaltningens erfarenhet är att barnens behov hittills inte prioriteras tillräckligt i planeringen. Vid utbyggnad av nya bostadsområden har det varit svårt att få en ändamålsenlig placering av förskolorna och tillräckligt stora utegårdar, trots att utbyggnaden sker i ytterstaden.

Förvaltningen konstaterar att bilderna i samrådsförslaget domineras av hus och fasader, vatten, bilder från innerstaden och, i viss utsträckning, barn och ungdomar. I den slutliga versionen föreslår förvaltningen att bilder även från ytterstadsområdena, och gärna med människor, finns med. Med en bredare täckning av olika områden och människor på bilderna, blir målet om Stockholm som en socialt sammanhållen stad för alla mer trovärdig.

I översiktsplanen nämns på flera ställen beroenden och samband med grannkommuner. För att underlätta orienteringen på kartan med stadsutvecklingsmöjligheter i slutet av förslaget, behöver den kompletteras med namn och kommungränser på grannkommunerna.

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering